

Woningbouwontwikkeling Aarle-Hokkelstraat te Best

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

23 december 2008 / rapportnummer 2165-58

1. HOOFDPUNTEN VAN HET MER

De gemeente Best wil in de periode tot 2020 maximaal 3.400 woningen realiseren op de locatie 'Aarle en Hokkelstraat'. Om de bouw van deze woningen mogelijk te maken zijn nieuwe bestemmingsplannen noodzakelijk. Ten behoeve van de besluitvorming hierover door de gemeenteraad van Best (bevoegd gezag) stelt de gemeente Best¹ een milieueffectrapport (MER)² op.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie voor het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- een faseringsalternatief van de woningbouwopgave, waarbij rekening is gehouden met de nieuwe behoefteramingen van aantallen en typen woningen van de stedelijke regio Eindhoven (SRE);
- een vergelijking van de milieueffecten van de verschillende alternatieven op de aspecten natuur, landschap, cultuurhistorie en woon- en leefmilieu, in het bijzonder voor de effecten op het 'Groene Woud';
- een publieksvriendelijke samenvatting, voorzien van overzichtelijk en 'leesbaar' kaartmateriaal. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling vormen van de inhoud van het MER.

De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de startnotitie voldoende aan de orde komen.

2. ACHTERGROND EN DOELSTELLING

2.1 Locatiekeuze en behoefteraming

De keuze voor de locatie 'Aarle en Hokkelstraat' is onderbouwd in het plan-MER westelijke stedelijke regio SRE (verder plan-MER). Neem in het MER de onderbouwing van de behoefte en de (milieu)argumenten die geleid hebben tot de keuze van deze locatie hieruit over. In dit plan-MER is ook aangekondigd dat in 2008 een nieuw onderzoek zal plaatsvinden naar de behoefteramingen van aantallen en typen woningen van de stedelijke regio Eindhoven (SRE). Betrek de uitkomsten van dit onderzoek bij deze onderbouwing en ga in het MER specifiek in op wat dit betekent voor:

- de omvang van de totale woningbouwopgave voor de gemeente Best;
- de locatiekeuze binnen de gemeente Best;
- mogelijke verschuivingen in de verdeling en prioritering van woningbouwopgaven over de verschillende gemeenten binnen de SRE, die consequenties hebben voor de gemeente Best;
- te bouwen type woningen in de gemeente Best;
- het faseringsalternatief (zie verder §3.2).

---

¹ In de gemeente Best zullen Burgemeester en Wethouders als initiatiefnemer optreden. Binnen de ambtelijke organisatie is nog geen scheiding tussen initiatiefnemer en bevoegd gezag rollen opgenomen.

² Voor informatie over de m.e.r.-procedure, de rol van de Commissie en de samenstelling van de werkgroep wordt verwezen naar bijlage 1. In bijlage 2 is een overzicht van de ontvangen zienswijzen en adviezen opgenomen.

2.2 Beleidskader en te nemen besluit(en)

De startnotitie geeft al een overzicht van het beleidskader en de te nemen besluiten. Neem dit overzicht over in het MER en geef weer welke randvoorwaarden en uitgangspunten dit aan de alternatieven oplegt. Ga hierbij specifiek in op het nationaal landschap en de regionale natuur en landschapseenheid 'het Groene woud'.

3. VOorgenomen Activiteit en Alternatieven

3.1 Algemeen

De startnotitie vermeldt een drietal inrichtingsalternatieven. Uit de startnotitie wordt niet duidelijk hoe deze alternatieven tot stand zijn gekomen. Beschrijf in het MER het proces dat geleid heeft tot deze alternatieven en geef weer op welke wijze de volgende onderwerpen zijn en/of zullen worden meegenomen in dit proces en het MER:

- gezondheid, onder andere de huidige en toekomstige geluid-, geur- en luchtverontreinigingbelasting;
- beperking van het aantal vervoersbewegingen, mogelijkheden voor de ontsluitingsstructuur te voet en per fiets en beperking van de mobiliteit per auto;
- zuinig ruimtegebruik, keuzes in woningdichtheid per hectare;
- energiehuishouding, de geschiktheid van de ondergrond van de planlocatie voor warmte koude opslag³ en andere mogelijkheden voor het beperken van het energieverbruik;
- water, aanpassingen in de waterhuishouding en de locatiekeuze van waterberging;
- beperking van negatieve effecten op het 'Groene Woud' veroorzaakt door veranderingen in de waterhuishouding, recreatie en verkeer.

Inrichtingsontwerp Hokkelstraat

Het ontwerp van de inrichting van het gedeelte van de planlocatie langs de Hokkelstraat verschilt niet veel binnen de drie inrichtingsalternatieven. De Commissie ziet voor dit gedeelte van de planlocatie mogelijkheden voor een inrichting, waarbij een verbetering van het leefklimaat in de toekomstige wijk bereikt kan worden. Door toepassing van de afschermende werking van bebouwing (bebouwing met minder gevoelige functies of bebouwing waarin mitigerende maatregelen zijn geïntegreerd) op relatief korte afstand van de A2 en het spoor zijn hier goede mogelijkheden om in de "luwte" van de afschermingen een gezonder woon- en leefklimaat te realiseren. De Commissie adviseert hier in de verdere alternatievenontwikkeling in het MER rekening mee te houden.

---

³ Deze techniek wordt op nabijgelegen locaties in de gemeente Best reeds toegepast.

3.2 Fasering

Werk in het MER een fasering uit⁴, geef hierbij aan in welke volgorde de wijk wordt aangelegd (woningen, bedrijvigheid, voorzieningen, infrastructuur en waterhuishoudingsstelsel) en welke flexibiliteit daarbij aanwezig is.

Beschrijf hoe de milieueffecten (ook in tussentijdse stappen van de fasering) geminimaliseerd kunnen worden bij een tegenvallende woningbehoefte. Daarbij kan gedacht worden aan:

- het zo lang mogelijk uitstellen van bebouwing nabij of in de meest kwetsbare gebieden;
- geconcentreerd bouwen langs de belangrijkste ontsluitingspunten;
- locaties dicht bij openbaar vervoer voorrang geven bij de ontwikkeling;
- voldoende voorzieningen per fase te realiseren, zodat goed functionerende wijken (kunnen) ontstaan, bijvoorbeeld (fiets)verbindingen en warmte/koude opslag.
- tijdige realisatie van eventuele mitigerende maatregelen;
- de zekerstelling van het aanleggen en beheer van de gewenste groenvoorzieningen;
- het verbeteren van de infiltratie in het gebied etc.

3.3 Meest milieuvriendelijk alternatief (mma)

De startnotitie geeft weer dat het mma ontwikkeld zal worden op basis van een getrapte beoordeling van de alternatieven op hun milieueffecten. De Commissie adviseert in het mma met name in te gaan op:

- het beperken van de effecten van verkeer (doorstroming, geluid, lucht) op bestaande en nieuwe bebouwing. Dit kan mede door de beperking van de automobilität en door 'slimme' locatiekeuze van voorzieningen binnen de alternatieven⁵;
- duurzaam bouwen, waaronder met name energievriendelijk bouwen;
- het beperken van de effecten van veranderingen in de waterhuishouding op het 'Groene Woud'. Wanneer uit het MER blijkt dat de in de startnotitie beschreven nieuwe waterhuishouding negatieve effecten heeft op de omgeving, ga dan in op alternatieve voorzieningen voor waterberging.

Milieuvriendelijker inrichtingsontwerp Hokkelstraat

De Commissie adviseert de mogelijkheden om een gezonder leefklimaat te realiseren in het inrichtingsontwerp langs de Hokkelstraat in het mma verder te onderzoeken (zie ook §3.1). Dit gezien de ligging van de locatie tussen de A2 en de spoorlijn Den Bosch – Eindhoven. Beschouw hierbij ook reducties van geluidbelasting en luchtverontreiniging, die verder gaan dan de wettelijke grenswaarden.

Werk dit ontwerp en de (positieve) milieueffecten hiervan op een vergelijkbaar detailniveau uit als de andere inrichtingsalternatieven ten behoeve van de vergelijking van de alternatieven.

---

⁴ Ook in de zienswijzen 3, 4 en 5 wordt gevraagd om een fasering uit te werken in het MER.

⁵ Op dit moment is in de verschillende alternatieven een gedeelte van de voorzieningen aan de 'achterzijde' van de inrichtingsontwerp gesitueerd waardoor het autoverkeer eerst door de woonwijk moet om de voorzieningen te bereiken.

3.4 Referentie

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten⁶.

4. MILIEUGEVOLGEN

4.1 Bodem en water

Bij de uitwerking van de alternatieven zijn verschillende watersystemen gehanteerd. Geef de uitgangspunten van deze systemen aan en beschrijf de effecten daarvan op de hoogteligging, de bodem (inclusief een globale grondbalans) en de landschapsstructuur van het plangebied. Bij alle alternatieven zijn ten noordwesten, net buiten het plangebied en aan de oostkant van het plangebied, twee grote waterbergingplassen aangegeven. Beschrijf het effect van de plassen op de waterhuishouding van het plangebied en de omgeving. Ga daarbij in op de vraag of grondwaterafhankelijke natuur in het plangebied of in de nabijgelegen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) door veranderingen in de waterstand kan worden beïnvloed.

4.2 Natuur

Geef aan welke kenmerkende habitats en soorten aanwezig zijn in het studiegebied en wat de autonome ontwikkeling van de natuur in het gebied is. Ga daarna in op effecten van de voorgenomen activiteit in het plangebied op de aanwezige natuurwaarden. Geef aan voor welke dieren en planten gevolgen te verwachten zijn, wat de aard van de gevolgen is en wat de gevolgen zijn voor het voortbestaan van de populaties in de ruimere omgeving, waarvan deze soorten deel uitmaken. Beschrijf mitigerende maatregelen die de gevolgen kunnen beperken of voorkomen.

De in de startnotitie benoemde natuurtoets (Arcadis, 5 november 2008) vormt een (eerste) verkenning van welke natuurwaarden in het plangebied aanwezig zijn. De natuurtoets geeft aan dat de verkenning nog aangevuld moet worden. Ook uit de inspraak komt naar voren dat de beschreven waarden nog niet compleet zijn⁷.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

In de directe omgeving van het plangebied zijn diverse EHS gebieden aanwezig. Breng in beeld welke waarden in de aangrenzende EHS en het Groene

---

⁶ De Commissie heeft onder kenmerk 2151 geadviseerd over de verbreding van de A2 langs de planlocatie. Op www.commissiener.nl is deze advisering te downloaden. Alhoewel hier nog geen besluitvorming over heeft plaats gevonden adviseert de Commissie de mogelijke milieugevolgen van deze activiteit door middel van een scenario of een gevoeligheidsanalyse te betrekken bij de autonome ontwikkeling.

⁷ Zie zienswijzen 3 en 4.

Woud beïnvloed kunnen worden door het voornemen en wat de omvang daarvan is. Geef aan of de daarvoor geldende 'wezenlijke kenmerken en waarden' van EHS-gebied in en nabij het plangebied worden aangetast en of het voornemen past binnen het toetsingskader⁸ voor deze EHS-gebieden.

Ga na of er sprake zal zijn van een toename van vermistende en verzurende depositie⁹ in deze EHS-gebieden door dit initiatief en of in deze gebieden voor depositie gevoelige natuurwaarden aanwezig zijn. Zo ja beschrijf dan deze toename en geef de gevolgen hiervan op de EHS weer.¹⁰

Soortenbescherming¹¹

Beschrijf welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied en geef aan tot welke categorie deze soorten behoren.¹² Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen op de standplaats (planten) of het leefgebied (dieren) van deze soorten en bepaal in hoeverre verbodsbepalingen¹³ mogelijk overtreden worden. Beschrijf mitigerende maatregelen die de aantasting kunnen beperken of voorkomen.

4.3 Landschap

Beschrijf in het MER de ligging en karakteristiek van de bebouwingslinten en het contrast daarvan met de tussenliggende grote open ruimte. Geef aandacht aan bijzondere landschapselementen zoals bijzondere bebouwing, lanen en boomgroepen. Beschrijf het effect van de alternatieven op de landschapsstructuur en de bijzondere landschapselementen.

Geef aan of er bijzondere zichtlijnen aanwezig zijn in de huidige situatie (bijvoorbeeld over de grote open ruimte bij Aarle) en beschrijf hoe deze worden beïnvloed door de bebouwing.

---

⁸ Het toetsingskader zoals beschreven in de Nota Ruimte, Spelregels EHS en/of provinciale uitwerkingen daarvan.

⁹ Door de toename van verkeersstromen afkomstig van de nieuwe woongebieden ontstaat meer atmosferische en vermistende depositie. Aan de andere kant zal mogelijk door de beëindiging van een aantal agrarische bedrijven de depositie afnemen.

¹⁰ De Commissie adviseert indien sprake is van een toename voor de beschrijving van effecten op de vermistende en verzuringgevoelige natuurgebieden in de EHS in het MER de volgende stappen te doorlopen:

1. stel de achtergrondconcentraties van de belangrijkste verzurende en vermistende stoffen (NH₃, NO_x, SO₂) in de omliggende EHS vast. Gebruik voor de bepaling van de achtergronddepositie de meest recente gegevens. Stel vervolgens van de omliggende EHS de kritische depositiewaarden en ligging van de (beoogde) natuurdoelen vast. Wanneer de achtergrondconcentraties op relevante locaties nabij of boven deze kritische depositiewaarden liggen, ga dan naar stap 2;
2. beschrijf de toename van verzurende en vermistende depositie en geef daarbij aan welk rekenmodel is gebruikt en wat de (on)nauwkeurigheid is van de berekeningen. Bepaal vervolgens de gevolgen van de vermistende en verzurende deposities op deze natuur. Geef daarbij aan of er een verdere overschrijding is van de kritische depositie waarden en wat de (toename van de) hoeveelheid zuurequivalenten per hectare (z-eq/ha) is. Indien negatieve gevolgen optreden, ga dan naar stap 3;
3. beschrijf mogelijke mitigerende (beheers)maatregelen of mogelijk benodigde compensatie voor de EHS.

¹¹ Op de website www.minlnv.nl/natuurwetgeving is uitgebreide informatie te vinden over de soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

¹² Er wordt onderscheid gemaakt tussen de categorieën: tabel 1 (algemeen), 2 (overig) en 3 (Bijlage IV HR/ bijlage 1 AMvB) soorten en vogels.

¹³ De verbodsbepalingen zijn opgenomen in art. 8 (planten) en 9 - 12 (dieren) van de Flora- en faunawet.

4.4 Cultuurhistorie

Geef in het MER een overzicht van de cultuurhistorische (waaronder archeologische) waarden in het plangebied. Wanneer uit bureauonderzoek blijkt dat er mogelijk archeologische vindplaatsen aanwezig zijn dan dient door veldonderzoek te worden vastgesteld of dit inderdaad zo is. Uit het MER moet blijken wat de omvang en begrenzing van eventuele archeologische vindplaatsen is en of deze behoudenswaardig zijn.¹⁴ Geef in het MER duidelijk aan wat het effect van de verschillende inrichtingsalternatieven is op aanwezige cultuurhistorische waarden (waaronder ook archeologische vindplaatsen).

4.5 Verkeer en vervoer

Geef een overzicht van de verkeersproductie- en attractie van de nieuwe wijken en geef aan hoe de optredende verkeersstromen zich voegen in het verkeer op grond van de autonome ontwikkeling¹⁵. Betrek hierbij de capaciteit van de ringweg en de aansluitingen daarop. Geef aan hoe kan worden voorkomen dat het autoverkeer gebruik maakt van routes die daarvoor niet bedoeld en/of geschikt zijn. Bij het in de startnotitie genoemde beoordelingscriterium voor verkeer en vervoer kan aanvullend getoetst worden op de directe en veilige fietsverbindingen naar:

- voorzieningencentra;
- een treinstation of een halte van een hoogwaardige buslijn.

Voor de beoordeling van de verkeersveiligheid bestaan kwantitatieve methodes, die vaak een objectiever beeld geven dan een kwalitatieve benadering.

4.6 Woon- en leefmilieu

Luchtkwaliteit

Volg voor de beschrijving van de effecten op de luchtkwaliteit de luchtkwaliteitseisen van de Wet milieubeheer van 15 november 2007. Maak gebruik van modelberekeningen die voldoen aan de Regeling beoordeling luchtkwaliteit (2007). Houd daarbij rekening met de gevolgen van congestie op de luchtkwaliteit. Geef in het MER voor fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}¹⁶) en NO₂ inzicht in de concentratieniveaus en eventuele overschrijdingen van grenswaarden zowel voor de autonome ontwikkelingen als voor de verschillende alternatieven¹⁷.

¹⁴ Hiertoe dienen voor het MER de onderzoeksstappen 'bureauonderzoek', 'inventariserend veldonderzoek karterende fase' en 'inventariserend veldonderzoek waarderende fase' te worden doorlopen, voor zover de resultaten van de voorafgaande onderzoeksstap hier aanleiding toe geven.

¹⁵ De verkeersgegevens die door de gemeente Best ter beschikking zijn gesteld, lijken met name voor Aarle uit te gaan van kleinere aantallen woningen dan de plannen aangeven. De gemeente geeft aan dat er bij de uitwerking van het MER gebruik zal worden gemaakt van nieuwe verkeersgegevens.

¹⁶ Het Europese Parlement heeft op 11 december 2007 streef- en grenswaarden voor PM_{2,5} vastgesteld. Voor PM_{2,5} geldt een grenswaarde: jaarnorm 25 µg/m³ per 2015; en streefwaarden van 20 µg/m³ per 2020 en een reductiedoelstelling voor de 'gemiddelde-blootstellingsindex' (GBI) tot 20% voor de periode 2010-2020. De GBI is de gemiddelde blootstelling van de bevolking van een lidstaat die voor het referentiejaar (2010) wordt vastgesteld met het doel de schadelijke gevolgen voor de menselijke gezondheid te verminderen. Deze moet waar mogelijk binnen een bepaalde termijn worden bereikt. Naar verwachting zal de nieuwe EU-richtlijn medio 2009 zijn geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. In beginsel kunnen bepalingen van een richtlijn geen rechtstreekse werking hebben voordat de implementatietermijn is verstreken. Lidstaten dienen zich gedurende deze termijn wel te onthouden van maatregelen die het bereiken van het doel van de richtlijn in gevaar brengen.

¹⁷ Op dit moment zijn er nog geen vastgestelde achtergrondconcentraties en emissiefactoren beschikbaar voor het bepalen van de PM_{2,5}-concentraties, de Commissie adviseert om hierbij gebruik te maken van de meest actuele gegevens (zoals thans beschreven in de publicatie: 'Concentratiekaarten voor grootschalige luchtverontreiniging in Nederland, rapportage 2008 van het Milieu Natuur Planbureau', zie <http://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/500088002.pdf>) en op basis hiervan een zo betrouwbaar mogelijke indicatie te geven.

Het is niet te verwachten dat de grenswaarden¹⁸ en richtwaarden¹⁹ voor de overige stoffen uit de Wm zullen worden overschreden. Gezien de jurisprudentie beveelt de Commissie toch aan de concentraties van deze stoffen en de toetsing daarvan aan de grenswaarden op te nemen in het MER.

Geluid

Beschrijf de huidige of heersende geluidbelasting op gevoelige bestemmingen en de geluidbelasting ten gevolge van de verschillende alternatieven voor het bepalende referentiejaar. Maak gebruik van modelberekeningen die voldoen aan het Meet- en rekenvoorschrift geluidhinder 2006.

Geef in het MER de aantallen geluidbelaste bestemmingen vanaf de voorkeurswaarde (uitgedrukt in de Europese dosismaat L_{den}) van 48 dB in stappen van 5 dB. Presenteer de geluidscontouren op een contourenkaart.

Externe veiligheid

In de startnotitie staat aangegeven dat zowel het plaatsgebonden risico als het groepsrisico ten gevolge van het vervoer van gevaarlijk stoffen (zowel Rijksweg A2 als spoor) kwantitatief zullen worden bepaald. Hou hierbij ook rekening van de ligging van een 6^e militaire brandstofleiding die (mogelijk) door het plangebied loopt²⁰.

Gezondheid

Beschrijf de consequenties voor de huidige en toekomstige gebruikers van het plangebied ten aanzien van de luchtkwaliteit (inclusief geur), geluidbelasting en de gevolgen hiervan voor de volksgezondheid. Beschrijf dit voor de verschillende alternatieven ten aanzien van luchtkwaliteit²¹ en geluidbelasting²² zoveel mogelijk kwantitatief op basis van bestaande dosis-effect relaties en risicoschattingen.²³ Laat zien waar zich gevoelige objecten of personen in het studiegebied bevinden²⁴ en welke mitigerende maatregelen mogelijk zijn om gezondheidsschade zoveel mogelijk te voorkomen, dan wel de volksgezondheid te verbeteren.

---

¹⁸ Grenswaarden voor SO₂, CO, Pb en benzeen.

¹⁹ Richtwaarden voor nikkel, arseen, cadmium, ozon en benzo(a)pyreen.

²⁰ Zie zienswijze 2 van het Ministerie van Defensie.

²¹ Het aantal astmagevallen, aantal kinderen met verminderde longfunctie, aantal vervroegde sterfgevallen en de aantallen COPD (staat voor chronic obstructive pulmonary disease, in het Nederlands chronisch obstructieve longziekte).

²² Het aantallen mensen blootgesteld aan ernstige geluidhinder en slaapverstoring, aantal gevallen van vermindering van leerprestaties, aantal verhoogde bloeddruk en het aantal hartinfarcten.

²³ Zie voor dosis-effect relaties, rekenmethodieken en toelichting bijvoorbeeld:

- RIVM-report 500029001/2005 Trends in the environmental burden of disease in the Netherlands 1980 – 2020. AB Knol, BAM Staatsen;
- GGD-Richtlijn Gezondheidsaspecten Besluit Luchtkwaliteit. Landelijk centrum medische milieukunde. 8-12-2005;
- "Geluid en gezondheid" uit de praktijkreeks Geluid en Omgeving van Sdu Uitgevers, 2006;
- GGD-Richtlijn Gezondheidsrisico's bij bodemverontreiniging.

²⁴ Denk bij gevoelige objecten aan kinderdagverblijven, scholen, verpleeg- en verzorgingshuizen en woningen. Gevoelige groepen zijn bijvoorbeeld kinderen, ouderen en mensen met long- of hartziekten.

5. OVERIGE ASPECTEN

Voor het onderdeel 'leemten in kennis' en 'evaluatieprogramma' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

Vorm en presentatie

In het MER dient recent kaartmateriaal met een duidelijke legenda en schaalindicatie te worden gebruikt. Op minstens één kaart moeten alle topografische namen die in het MER worden gebruikt goed leesbaar zijn weergegeven. Maak zoveel mogelijk gebruik van visualisaties om de landschappelijke inpassing van de alternatieven te illustreren.

Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Best

Bevoegd gezag: Gemeenteraad gemeente Best

Besluit: bestemmingsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C11.1

Activiteit: bouw van maximaal 3.400 woningen op de locatie 'Aarle en Hokkelstraat'

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- startnotitie woningbouwontwikkeling Aarle-Hokkelstraat, Arcadis, 30 september 2008;
- natuurtoets, Arcadis, 5 november 2008;
- verkeerscijfers ringweg Best, Arcadis, 4 december 2008.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in 'Groeiend Best' van: 14 oktober 2008

advies aanvraag: 8 oktober 2008

ter inzage legging: 15 oktober tot en met 27 november 2008

richtlijnenadvies uitgebracht: 23 december 2008

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangspunt

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing. E.H.A. de Beer

mr. F.W.R. Evers (voorzitter)

dr. F.H. Everts

drs. S.J. Harkema (werkgroepsecretaris)

ir. J. Termorshuizen

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. J.L.H. Vogels, Best
2. Ministerie van Defensie, Dienst Vastgoed Defensie, Tilburg
3. A.M.M. Schellekens, Best
4. W.J.G. Renders, Best
5. A.M.C. Renders, Best
6. Van Dun Advies BV namens J. Vermeer, Best

Verslag informatieavond

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Woningbouwontwikkeling Aarle-Hokkelstraat te Best**

De gemeente Best wil in de periode tot 2020 maximaal 3.400 woningen realiseren op de locatie 'Aarle en Hokkelstraat'. Om de bouw van deze woningen mogelijk te maken zijn nieuwe bestemmingsplannen noodzakelijk. Ten behoeve van de besluitvorming hierover wordt door de gemeente Best een milieueffectrapport (MER) opgesteld. In dit advies adviseert de Commissie de gemeenteraad van Best (bevoegd gezag) over de richtlijnen waar dit MER aan moet gaan voldoen.

ISBN: 978-90-421-2565-0